

Velkommen til

Grunnkurs i palliasjon

2. og 3. september 2025

Målgruppe: Ansatte som jobber med alvorlig syke og døende pasienter i spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten

Sted: Haukeland universitetssjukehus, Bikuben, Storstuen

Tid: 2. og 3. september, kl. 08.15-15.30

Målsetting:

Etter kurset skal deltakerne ha fått:

- økt kunnskap om grunnleggende palliasjon og symptomlindring
- reflektert over egne holdninger, verdier og utfordringer knyttet til arbeid med alvorlig syke og døende pasienter og deres pårørende
- kjennskap til viktige faktorer ved kommunikasjon med alvorlig syke og deres pårørende
- økt forståelse for tverrfaglig tilnærming
- økt innsikt i samhandling på tvers av tjenestenivåene
- muligheter til å utveksle erfaringer
- inspirasjon til egen arbeidshverdag

Kursgodkjenninger:

Fagforbundet 12 timer, Norsk Sykepleierforbund 14 timer. Det er søkt godkjenning hos Norsk Fysioterapeutforbund og Fellesorganisasjonen

Den norske legeforening: Onkologi, Blodsykdommer, Indremedisin, Anestesiologi, Generell kirurgi, Fødselshjelp og kvinnesykdommer, Nevrologi. 15 timer. Allmennmedisin. (Detaljer om godkjenningene spesifiseres på kursbevis)

Arrangør: Palliativt senter, Haukeland universitetssjukehus (HUS)

Kompetansesenter i lindrande behandling Helseregion Vest (KLB) og Kommunalt palliativt team (KPT) Bergen kommune.

Dag 1

08.15 – 08.25	Velkommen	Lise Amundsen, spesialfysioterapeut, Palliativt senter
08.25 – 08.50	Hvem er den palliative pasienten?	Katrin Sigurdardottir, seksjonsoverlege. Palliativt senter og KLB
08.50 – 09.25	Moralsk stress	Helge Alsaker Solheim, sykehusprest, HUS
09.25 – 09.35	Pause	
09.35 – 09.50	Møte med den palliative pasienten Illustrert med rollespill om kommunikasjon og kartlegging	Nina Hjorth, overlege, Palliativt senter og KLB Björg Stige, spesialsykepleier, KPT
09.50 – 11.30	Kartlegging og behandling av smerter og andre plagsomme symptomer hos pasienter med alvorlig sykdom	Nina Hjorth, overlege
11.30 – 12.15	Lunsj	
12.15 – 12.40	En pårørendes historie	Pårørenderepresentant
12.40 – 12.55	Hvordan ivareta pårørende på din arbeidsplass? Refleksjon i grupper	
12.55 – 13.35 40 min	Pasient og pårørendes rettigheter ved alvorlig sykdom	Lise Markhus Børhaug, sosionom, HUS
13.35 – 13.45	Pause	
13.45 – 14.25	Fysioterapi i palliasjon	Lise Amundsen, spesialfysioterapeut
14.25 – 14.35	Pause	
14.35 – 15.15	Åndelig omsorg	Helge Alsaker Solheim, sykehusprest
15.15-15.30	Oppsummering	Lise Amundsen

Dag 2

08.15 – 08.20	Velkommen	Lise Amundsen
08.20 – 08.40	Musikkterapi	Wolfgang Schmid, musikkterapeut, Palliativt senter
08.40 – 09.20	Når er det nok? Refleksjon rundt behandlings-begrensninger	Anne Berit Guttormsen, overlege, professor, Palliativt senter
09.20 – 09.30	Pause	
09.30 – 10.05	Vendepunktet Illustrert med rollespill	Nina Hjorth, overlege og Bjørg Stige, spesialsykepleier
10.05 – 10.50	Psykologiske reaksjoner på alvorlig sykdom	Tor Jacob Nordgulen, psykologspesialist, Palliativt senter
10.50 – 11.00	Pause	
11.00 – 12.00	Symptomlindring i livets siste fase	Anne Berit Guttormsen, overlege
12.00 – 12.45	Lunsj	
12.45 – 13.20	Samhandling i praksis	Katrin Sigurdardottir, seksjonsoverlege
13.20 – 14.00	Gruppearbeid/ refleksjon over tema: Hvordan få til en god overføring fra sykehus til hjem når pasienten ønsker å tilbringe den siste tiden hjemme	Ledet av Lise Amundsen
14.00 – 14.10	Pause	
14.10 – 15.10	Kasuistikker for leger	Katrin Sigurdardottir, seksjonsoverlege
14.10 – 15.10	Sykepleie ved livets slutt	Knut Hope Gjerstad, spesialsykepleier
15.10 – 15.30	Oppsummering og evaluering	Lise Amundsen

Med forbehold om endringer